

אידיאלים שמידיאלים

שנה בחייו של מורה מתחיל בישראל

:: אבי גרוסמן

שלי כמורה מן השורה. אני כל-כך נרגש! מחר אני מלמד בשני בתי-ספר, מחרתיים בעוד שניים וביום רביעי רק באחד. כל מנהל שראיין אותי יכל למצוא לי רק מספר שעות קטן במערכת, כך שבסך הכל אני עובד בחמשה בתי ספר שונים. לא נורא, אני צעיר ויכול להתרוצץ. מזל שכל בתי הספר הם במחוז צפון. בשניים מהם אני מלמד ספרות, למרות שאני בכלל מורה להיסטוריה. אין ברירה, צריך שעות בשביל להתפרנס.

1 בספטמבר

היום הגדול הגיע! איזו הרגשה. הכנתי פתיחה מעולה לשיעור הראשון שלי עם כיתה ט'2. לרוע מזלי, שמחת היום הועבה מעט בשל כוס קפה שנשפכה על החולצה שקניתי לכבוד האירוע רגע לפני שנכנסתי לכיתה. חדר המורים התגלה כמקום צפוף ביותר, ובלית ברירה מצאתי לי פינה על הרצפה כדי להכין את השעור הבא, בדיוק כשסגן-המנהל עבר במקום והתרסק עלי עם כוס הקפה שלו. גורשתי בכוש פנים לשבת על המדרגות בחוץ. לא נורא, היה יום שמש. התלמידים צחקו מכך שהמורה שלהם מופיע בחולצה מוכתמת ועם רשימות מבובלכות, ולא נראה לי שהם לקחו אותי יותר מדי ברצינות. ממילא לא היה לי זמן להתעכב על כך כי הייתי צריך למהר ולנסוע לכית הספר השני. לא הצלחתי להחליף חולצה בדרך.

10 באוקטובר

יום תשלום המשכורת. סוף סוף אוכל להשתחרר מהתלות המעיקה הזו בהורים ולפרנס את עצמי

24 ביוני

היום האחרון של הסמסטר. כך הסתיימו להן ארבע שנים מפרכות במכללה בדרך להיות מורה. השיעורים האחרונים היו כל-כך מרגשים, ובמיוחד הפרידה ממרצים ומחברים שהיו חלק כה אינטגרלי מחיי בשנים האחרונות. זהו, עכשיו יוצאים החוצה לעולם הבלתי-ידוע של מערכת החינוך. כולם אומרים לי שהמכללה זו חממה, ושום דבר לא יכול להכין אותי באמת למפגש עם מערכת החינוך בישראל של 2007. אני לא מאמין, אני אופטימי. אני יודע שלהיות מורה בישראל זה לא קל, אבל עם הרבה רצון ואמונה אפשר להתגבר על כל קושי. שלחתי כבר קורות חיים לעשרה בתי-ספר בסביבה. יהיה טוב.

30 ביולי

כרגע יצאתי מעוד ראיון עם מנהל בית-ספר. הראיון התקיים באולם הספורט כיוון שחדר המנהל מוצף. היו בעיות בכיוב עוד בחורף אבל לא היה תקציב לטפל בהן. הפגישה שלנו התקיימה בצל רעש בלתי פוסק, כיוון שבית הספר השכיר את האולם בתקופת החופש לקייטנת 'אקסטרים', וילדי הקייטנה עופפו מעלינו ומסביבנו בלי הפסקה. אין מה לעשות, הסביר המנהל, בכסף שבית הספר מרוויח מהקייטנה אפשר לקנות קפה וסוכר לכל המורים במשך שנה. הסכמתי איתו שהמחיר משתלם. בסוף הראיון הוא אמר שהתרשם ממני מאוד והוא ינסה למצוא לי כמה שעות במערכת.

31 באוגוסט

מחר מתחילה שנת הלימודים. השנה הראשונה

הפגישה שלנו התקיימה בצל רעש בלתי פוסק, כיוון שבית הספר השכיר את האולם בתקופת החופש לקייטנת 'אקסטרים'... אין מה לעשות, הסביר המנהל, בכסף שבית הספר מרוויח מהקייטנה אפשר לקנות קפה וסוכר לכל המורים במשך שנה.

כאשר אני מכנס את כל המשכורות מכל בתי הספר בהם אני מלמד אני מגיע לנטו של 2,957 ש"ח בחודש. נכון זה לא הרבה, אבל חישבתי ומצאתי שאם אכניס עוד שותף לדירה, אוותר על האוברול לרכב ואמשוך את שארית החסכונות מהעבודה המועדפת לאחר הצבא, אצליח לגמור את החודש.

איזה ילדים חמודים. היום
כמה מתלמידי ראו אותי
הולך בגשם מהצומת
לבית-הספר והציעו לי
טרמפ. האוטו שבק חיים לפני
שבוע ומאז אני מסתדר עם
אוטובוסים וטרמפים. הגי'פ
המפואר אליו נכנסתי ניתן
במתנה לאחד מתלמידי
לרגל קבלת הרשיון.

חופש פסח. סוף סוף
הזדמנות להפסיק ללמד
ולהרוויח קצת כסף! בזמן
האחרון נהייה ממש קשה
לחיות מה-4000 ש"ח שאני
מרוויח מההוראה ומהשמירה
בלילות. הכל כל-כך
מתייקר: שכר-הדירה, חשבון
הסלולרי.

אבי גרוסמן הוא
מורה לתקשורת,
מתגורר באופן זמני
בקיבוץ חולתה, לומד
היסטוריה ותקשורת
במכללה האקדמית
לחינוך אורנים

זה נגמר בכמה צחוקים מבוזזים שלהם. אני
מקווה שזה לא ייודע להוריהם. פניתי מיד
למנהל בית הספר ושטחתי לפניו את מצוקתי
הכספית. הוא הציע לי לתת שיעורים פרטיים
בתשלום לתלמידי המתקשים. כאשר אמרתי
לו שהדבר הוא נגד עקרונותיי, וכי כשתלמיד
שלי מתקשה הוא רשאי לקבל את עזרתי ללא
תמורה, הוא התבונן בי והפטיר: "אז מה אתה
רוצה שאני אעשה, תמצא עוד עבודה בחברת
שמירה או משהו כזה". העצה הזו לא עוררה
אותי מכיוון שאת זה אני כבר עושה. מה שכן
עודד אותי, לעומת זאת, הוא שגיליתי שאני לא
העובד בעל המשכורת הנמוכה בבית הספר!
מצאתי משהו שמרוויח פחות ממני, עובדות
הקבלן שמנקות את הכיתות. לא נעים להיות
האחרון בשרשרת המזון.

30 במרץ

חופש פסח. סוף סוף הזדמנות להפסיק ללמד
ולהרוויח קצת כסף. בזמן האחרון קשה לי מאוד
לחיות מה-4000 ש"ח שאני מרוויח מההוראה
ומהשמירה בלילות. הכל כל-כך מתייקר: שכר-
הדירה, חשבון הסלולרי. אז קבלתי הצעה בחופש
לעבוד באיזה פרוייקט הכנה לבגרות שמריץ
איזה מיליון במסגרת איזו עמותה - לא זוכר
בדיוק את שמה. העיקר שמשלמים 28 ש"ח
לשעה, מצדי שאצטרך ללמד שם אינדונזית
מדוברת. אם אהיה טוב ייקחו אותי גם בחופש
הגדול. התחלתי גם קצת למלא לוטו, חיש-גד.
מי יודע? אולי ייפול עלי המזל.

20 ביוני

זהו. סוף השנה הגיע. היה קצת עצוב להיפרד
מהתלמידים. חלק אפילו הגיעו להגיד לי תודה
על שנתתי להם ציון גבוה במגן. נו, מה אני
צריך להתמודד עם הצעקות של ההורים שלהם?
לצערי, לא אראה אותם בשנה הבאה. אני עוזב
את מערכת החינוך הפורמלית ומתחיל לרכז
את פרוייקט ההכנה לבגרות שמריץ המיליון
ההוא במסגרת העמותה שעבדתי בה בחופש.
המנהל דווקא רצה שאשאר והיה מוכן להוסיף
לי שעות לימוד, לתת לי כיתה לחנך ולעשות
קומבינה שתחשיב לי שעות גמול רטרואקטיבית
על איזה קורס צלילה שעשיתי לפני הצבא,
מה שיגדיל את המשכורת שלי ב-400 ש"ח
שלמים! הוא גם הציע לי לפנות לקרן למורים
במצוקה. לא קניתי. די, נמאס לי. אידיאלים
שמידיאלים, אני רוצה לאכול. ולא מהקפיטריה
של בית הספר.

כאדם בוגר בחברה הישראלית. כאשר אני מכנס
את כל המשכורות מכל בתי הספר בהם אני מלמד,
אני מגיע לנטו של 2,957 ש"ח בחודש. נכון זה
לא הרבה, אבל חישובתי ומצאתי שאם אכניס עוד
שורתף לדירה, אוותר על האוברול לרכב ואמשוך
את שארית החסכונות מהעבודה המועדפת לאחר
הצבא, אצליח לגמור את החודש. זה בתנאי
שלא אקנה בגדים חדשים השנה ואשיג ספרי
לימוד משומשים. נראה, יהיה בסדר. בינתיים,
בבתי הספר הצלחתי ללמוד חצי מהשמות בכל
כיתה. 20 מתוך 40 זה לא רע.

25 בנובמבר

איזה ילדים חמודים. היום כמה מתלמידי ראו
אותי הולך בגשם מהצומת לבית-הספר והציעו
לי טרמפ. האוטו שבק חיים לפני שבוע ומאז
אני מסתדר עם אוטובוסים וטרמפים. הגי'פ
המפואר אליו נכנסתי ניתן במתנה לאחד
מתלמידי לרגל קבלת הרשיון. הוא דווקא
תלמיד לא מדהים, נכשל במבחן האחרון
והיום התכוונתי לדבר איתו על כך. קצת קשה
להכשיל תלמיד שמציל אותך מלהתבוסס
בבוץ בגשם, והאמת היא שגם עם אביו אני
לא רוצה להסתבך. אומרים שהוא תרם את כל
השולחנות בקפיטריה של בית הספר. אולי לא
אכשיל אותו הפעם. בסך הכל, לנער מגיעה
הזדמנות נוספת.

14 בדצמבר

אני חולה. בעוונותי אכלתי בקפיטריה של
בית הספר וקבלתי קלקול קיבה. יכול להיות
שזה ההמבורגר השומני או הסלט הדלוח. גם
התלמידים מתלוננים על איכות האוכל בקפיטריה
אלא שהזכייך קשור לסגן-המנהל (ההוא עם
הקפה) ואומרים שלאף אחד אין אומץ להעיף
אותו. התלמידים שלי הזהירו אותי לא לאכול
שם. כמה מהם גם מציעים לי להתחלק איתם
בארוחה שלהם לפעמים, אבל לא נעים לי. אני
לא מספיק להכין בבוקר כריכים כשאני חוזר
עייף מעבודת הלילה החדשה שלי. התחלתי
לעבוד כשומר לילה בחברת האבטחה 'שוד
ושבר בע"מ'. הציעו לי לעבוד בערכים כשומר
בקניון אבל אני מתבייש שהתלמידים שלי יראו
את המורה שלהם בצורה כזו. חוץ מזה, בלילות
מרוויחים 21 ש"ח לשעה ובימים רק 18. אכן,
תוספת משמעותית.

3 בפברואר

אשר יגורתי בא. תלמידים שלי שיצאו לבילוי
ראו אותי שומר בלילה באזור התעשייה. למזלי